

Uluslararası İşçi Birliđi-Dördüncü Enternasyonal (LIT-CI) kuruluş tezleri

1982 yılında Arjantinli Troçkist önder Nahuel Moreno'nun Uluslararası İşçi Birliđi-Dördüncü Enternasyonal'in (Liga Internacional de los Trabajadores-Cuarta Internacional) inşasına giriştiği momenti dünya Troçkist hareketi açısından bir kırılma anı olarak değerlendirmek yanlış olmaz.

Hareket içinde programatik/metodik farklılaşmanın neredeyse geriye dönüşsüz bir biçimde kristalize olduğu bu momentte, ortodoks Troçkizmi, yani Troçkist programın bilinçli sahiplenicilerini ya da bizzat Moreno'nun ifadesiyle - zayıf ya da güçlü, geçmişleri hatalar ya da başarılarla dolu olsalar da- Troçkizmin uzlaşmaz savunusundan yana olan tüm örgütlü Troçkist kanadı, uluslararası bir örgütte bir araya getirmeye dönük bu girişim, bir yandan Troçkist hareket içersinde Mandelci revizyonizme karşı gelişen direnişin diğer yandan 60 yıllık bir mücadele birikiminin programatik ve örgütsel düzeyde geleceğe aktarılmasında öncül bir rol üstlenecektir.

Aşğıda sunduğumuz belge, Moreno'nun uzun ve zorlu mücadele yaşamının tümünü adanmış olduğu ve "sorunların sorunu" olarak adlandırdığı enternasyonalist, devrimci bir önderliğin inşası mücadelesinin en yüksek ifadesini bulduğu bir metin olmanın ötesinde bir anlam taşımaktadır. Bolşevik mirasın sürekliliğini temsil edegelmiş olan IV. Enternasyonalin zengin deneyimlerini, karşıdevrimci aygıtların ağır basınçlarıyla maruz kalınan sapmaları, geri çekilişleri ve ileri atılımları, dolayısıyla bir bütün olarak DE'nin tarihinin Marksist kavramlaştırmalara dayalı berrak bir çözümlemesini ve bilançosunu buluruz bu dokümanda.

Bu haliyle LIT-CI kuruluş tezlerini, yalnızca LIT-CI deneyimine ait bir belgeye indirgemek haksızlık olacaktır. IV. Enternasyonal'in başlıca tarihsel belgelerinden

biri konumunu çoktan beri hak etmiş olan bu doküman, aynı zamanda, bürokratik ve karşıdevrimci aygıtlarla bütünleşmemiş, ortodoks Troçkist ilkelerde ve bu ilkelerden hareketle yeni bir enternasyonalist devrimci önderlik inşasında ısrar gösteren tüm kesimlerin önümüzdeki süreçte girişecekleri yeniden inşa çabalarında bir kalkış noktası, güncelliğini ve belirleyiciliğini koruyan bir referans olma niteliğini kazanmıştır.

Enternasyonal bir örgütün ve önderliğin inşasına duyulan ihtiyaç

1

I. Dünya Savaşı ve Ekim Devrimiyle birlikte, kapitalizmin kriz ve can çekişme dönemi de başlamıştır. Proleter devrimi henüz bu can çekişmeye bir son vermeyi başaramadı, aksine insanlığın bütünü ve özellikle de onun en değerli ve üretici unsuru olan işçiler açısından acılar birikmeye devam ediyor. Can çekişmesiyle birlikte kapitalizm, kendisinin yanı sıra bir bütün olarak insan uygarlığını da mezara taşımakla tehdit ediyor. Ya da en iyimser ifadeyle, onun büyük çoğunluğu da çürümenin, sefaletin ve barbarlığın dipsiz kuyusuna sürüklüyor. Bu yüzyıl içinde yaşanan gelişmelerin en soğukkanlı tahlilinden hareketle, dünya sosyalist devriminin bu süreci tersine çevirmeyi başaramaması durumunda, karanlık bir geleceğin bizi beklemekte olduğunu söylemek hiç de abartma olmayacaktır.

2

Bunun anlamı, insan uygarlığının günümüzdeki en derin ve acil ihtiyacının dünya sosyalist devrimi olduğudur. Her geçen gün daha güç bir şekilde sahip olabildiğimiz gündelik en temel ihtiyaçlarımız -bir iş, aş ve ev sahibi olabilmekten özgürlüklere ulaşabilmemize dek- bu durumu özetlemektedir.

Politik hattımız, ne bir ütopya ne de arzuların bir ifadesidir. Tümüyle maddi ve nesnel bir duruma dayanmaktadır; kapitalizmin can çekişmesi, her geçen gün

dünya sosyalist devrimine duyulan ihtiyacı daha da derinleştirmektedir.

3

Bu nesnel ihtiyaçtan hareketle, kapitalizmin can çekişmesi çağı olarak tarif ettiğimiz bu dönem aynı zamanda, tarihte benzeri görülmemiş bir devrimler çağıdır da. Bu devrimci sarsıntılar, insanlığın tanık olduğu en derin sarsıntılardır. Bu derin sarsıntıların başlıca sonucu, bugün ondan fazla ülkede kapitalizmin mülksüzleştirilmiş olmasıdır. Ne var ki, bu devasa devrimci süreçler, dünya sosyalist devriminin nesnel ihtiyaçlarının altını doldurmayı başaramamışlardır. Aksine, bugün çelişik bir durumun eşiğindeyiz; bu devrimci sürecin ulaştığı en büyük zafer, insan uygarlığının üçte birinde kapitalizmin mülksüzleştirilmesi ve on kadar ülkede “işçi devletlerinin” kurulmuş olması, tam tersi sonuçlar vermiş benzemektedir. Bürokrasilerce yönetildikleri oranda ulusal işçi devletleri, dünya devrimi yolunda engele dönüşmüşlerdir.

Bir yandan mevcut tüm işçi devletlerini -ayrım yapmaksızın- yöneten bürokrasiler, Brejnev’den Deng Xiaoping’e, Fidel Castro’dan Kim İl Sung’a birbirlerinden ayrılmalarına yol açtığı söylenen tüm politik farklılıklara rağmen statükonun devam ettirilmesi, yani dünya çapında kapitalizmin sürdürülmesini savunma çizgisinde buluşmaktadırlar. Herhangi bir “çifte karaktere” sahip olmaksızın ve tüm kanatlarıyla söz konusu bürokrasiler karşıdevrimcidirler.

Sahip oldukları gücü -yönettikleri ülkelerde kapitalizmin mülksüzleştirilmesi sayesinde elde ettikleri güç- gezegenin geri kalan bölgelerinde kapitalizmin mülksüzleştirilmesini engellemek için kullanmaktadırlar. Zira bu denge değişirse, o güne dek sahip oldukları ayrıcalıkları yitireceklerdir. Diğer yandan bürokrasiler, yönettikleri ülkeleri dünya kapitalist krizinin dipsiz bataklığında batırmaktadır ve ülkeleri her defasında daha fazla kapitalist emperyalizme bağımlı hale gelmektedir. Önceki dönemde yönetmekte oldukları ülkelerde, üretici güçlerin gelişimi açısından görece olarak bir engel teşkil etmekte olan bürokrasiler, günümüzde planlı ekonomilerin önündeki temel engellere dönüşmüşlerdir.

Bu anlamda, ayrımsız tüm işçi devletleri, dünya kapitalizminin kriz sürecinden doğrudan etkilenmektedir. Bu durum, SSCB'nin durgunluk ve çöküşünden, Çin, Kuzey Kore, Yugoslavya, Romanya ve Polonya'nın iflas abidelerine dönüşmesine dek pek çok etmeden okunabilmektedir. Bu çerçevede, bürokrasilerin gördüğü yegane çıkış noktaları, bir yandan tüm barbar kapitalist diktatörlüklerden daha da korkunç açlık ve aşırı sömürü planlarını kabul ettirmek ve diğer yandan giderek artan borçlanma oranlarıyla mevcut bürokratik işçi devletlerini emperyalist bankanın görünüşte birer yarı sömürgesine dönüştürecek dünya kapitalist pazarına yönelmektir.

Polonya'daki bürokratik karşıdevrim, şu günlerde bürokratik ayrıcalıklarını sürdürebilmek için ve Batı bankalarına olan milyonlarca dolar borcunu karşılayabilmek için, proletaryayı ömür boyu sürecek kürek mahkumluğu koşullarına zorlama uğraşında. Anlatmaya çalıştığımız tam da bu; dünya proleter devriminin en büyük kazanımlarından birine -bir işçi devletine- sahip bir proleter, çelişkili bir şekilde yarı kölelik koşullarına mahkûm edilmiş durumdadır.

4

Dünyanın tanık olduğu en devrimci çağa girilmiş olmasından bu yana geçen 70 yıldan sonra, yaşamakta olduğumuz bu durum, bizi sorunların sorunuyla yüzleştiriyor doğrudan: **dünya devrimci önderliği**. İnsan uygarlığının en nesnel ve maddi ihtiyacı olan dünya sosyalist devrimi, bir dünya devrimci önderliği ile öznel bir karşılıklılık ilişkisine sahip. O olmaksızın diğerinin gerçekleşmesi de olanak dışı. Bu nedenle çözümsüzlük gün be gün, insanlığın krizini de derinleşmekte.

Şurası çok açık ki, 60 yıldan fazla süredir yaşanmakta olan devrimler ve karşıdevrimlerin kesin bir şekilde kanıtladığı üzere, **uluslararası bir devrimci önderliğin yokluğunda ve bürokrasinin önderliğinde** dünya sosyalist devrimi yolunda proletaryanın elde ettiği en büyük zaferler ve ilerlemeler dahi tam tersi sonuçlara dönüşmekte.

Dünya sosyalist devriminin temel nesnel ihtiyacı, -bürokratik değil- enternasyonal devrimci bir önderliğe duyulan temel öznel ihtiyaçta somutlaşmaktadır.

5

1917 Ekim Devrimi -ki devrimler ve karşıdevrimler çağı bu aşamayla birlikte başlar- yalnızca tarihte ilk kez kapitalizmin mülksüzleştirildiği değil, aynı zamanda -bürokratik ya da küçük burjuva değil- devrimci bir önderlik altında gerçekleşmiş ilk devrim olma özelliği taşımaktadır. Lenin ve Troçki tarafından biçimlendirilen önderliğin hedefi Rus devriminin ilk safhasını oluşturduğuna inandıkları dünya sosyalist devrimi idi. Bu nedenle onlar açısından temel sorun, II. Enternasyonal'in yaşatmış olduğu ihanetin ardından -özellikle de Rusya'da iktidarın zaptından önceki dönemlerden başlayarak dünyadaki tüm enternasyonalistleri bir araya getirecek- uluslararası bir devrimci önderliğin inşası idi.

Rus devriminin zaferi, Lenin ve Troçki açısından dünya sosyalist devriminin genelkurmayını, yani III. Enternasyonal'i, çok daha geniş bir çerçevede inşa etmek için muazzam bir olanak sunmuştur.

6

Kapitalizmi mülksüzleştirebilmeyi tarihte ilk kez başarabilmiş ve hâlen enternasyonalist bir devrimci önderlik tarafından gerçekleştirilmiş yegâne devrimin Rus devrimi olması ne bir tesadüfün ürünüdür ne de şaşırtıcıdır. Bu devrim uzun bir sürecin zirve noktasıdır. I. Dünya Savaşı öncesi emperyalizmin reformlar yoluyla ve barışçıl yayılma aşamasında II. Enternasyonal'in gözle görülür büyümesine tanık olunur.

Bu Enternasyonal, sendikal ve parlamenter rekabete uygun, ama kesinlikle yararsız ve dahası karşıdevrimci partilerin bir federasyonundan ibarettir.

Reformlar çağının sonu, bazı partileri devrimci savaş yoluyla iktidarın zaptı noktasına iter.

Ama çelişkili bir şekilde, Rusya'nın özgün koşullarından kaynaklı olarak (reformist değil devrimciydiler, ulusal ölçekteki özellikleri ilerleyen süreçte dünya çapında genel nitelikler haline dönüşecekti) yeni tipte bir parti ve önderlik, yani Bolşevik parti gelişti: Bir devrimci savaş partisi ve enternasyonalist devrimci bir önderlik.

Ekim'de önderliğin iktidarı zaptı ve III. Enternasyonalî kurmasıyla sonuçlanan ulusal ve uluslararası süreç, sonuçları yarım yüzyıla yayılan, son derece zahmetli ve karmaşık bir gelişimin ürünü olmuştur. Bu süreçte yaygın ve uzun bir ulusal ve uluslararası deneyim süreci kendini açığa vurur: Paris Komününden, onun sonrasında Avrupa işçi sınıfı hareketinin yaşadığı yeniden örgütlenme sürecine -II. Enternasyonal- ve hatta Rusya'da halkçı devrimcilerin Marksizm öncesi devrimci girişimlerine dek uzanan bir deneyimin ifadesidir bu. Ama bütün bu sürecin içersinde belirleyici olan, bu önderliğin **devrimlerden geçmiş olmasıydı.**

Açık bir gerçek olsa da bu durumun altını ısrarla çizmek önemli, zira sıklıkla göz ardı edilen de bir gerçek bu; **devrimler olmaksızın, devrimci önderlikler oluşamaz.**

Aynı şekilde, büyük grevler ve sendikalar olmaksızın, güçlü sendikal liderler oluşturulamaz, on yıllara yayılacak bir öğrenme ve büyük devrimci sarsıntılar süreci yaşanmaksızın bir devrimci önderlik biçimlendirilemez. Bir başka deyişle, Rusya'da halkçıların hatalı fakat aynı zamanda kahramanca mücadelesi, II. Enternasyonal'in büyük sosyalist partileri ve hepsinden önemlisi, 1905 ve 1917 Şubatı olmasaydı, Ekim devriminin ve III. Enternasyonal'in devrimci önderliği de olamazdı.

İşte bize göre, ilk enternasyonal devrimci önderliğe kaynaklık eden süreci değerlendirirken göz önünde bulundurmanız gerek temel etmenler bunlar.

Ulusal ve uluslararası devrimci bir önderliği biçimlendiren bu uzun tarih öncesi süreç, III. Enternasyonal ile birlikte niteliksel bir sıçrama yaşamıştır. Dünya sosyalist devriminin genelkurmayı inşa edilirken, dünya devriminin anahtar sorunlarını çözenin yollarına girilmeye başlanmıştır.

Ne var ki, Sovyet Partisi'nin ve devletinin bürokratikleşmesi, Bolşevik önderliğin tasfiyesini ve hemen ardından da III. Enternasyonal'in yozlaşmasını beraberinde getirmiştir.

Bolşevik partinin çöküşü, neredeyse aynı zamanda III. Enternasyonal'in de çöküşü anlamına gelmiştir. Ulusal partilerinden hiçbiri, zamanında Bolşevik Parti'nin II. Enternasyonal karşısında üstlendiği rolü yüklenme kapasitesini gösterememiştir. Ulusal önderliklerinden hiçbiri Stalin'e karşı bilinçli ve etkin bir muhalefet geliştirememiştir. III. Enternasyonal'in bütün ulusal örgütleri içinde en güçlüsü ve "devrimcisi" olan Alman Komünist Partisi, en hararetli şekilde Stalin savunuculuğuna soyunmuştur. Bu partinin önderliğinin, Hitlercilik karşısında göstermiş olduğu ihanetle çöküşü yalnızca dünya proletaryasının tarihte uğradığı en ağır yenilgi olmakla kalmamış, aynı zamanda III. Enternasyonal'in devrimci bir örgüt olarak defnedilmesini de tescillemiştir. 1933 yılında bu yozlaşma süreci en zirve noktasına erişecektir.

Ulusal partilerinden bazılarının ulaşacağı bir devrimci zafer yoluyla ya da Kremlin'den koparak yeni bir devrimci önderliğin temel taşı olma görevini üstlenmesi olasılığıyla, Komünist Enternasyonal'in de yeniden hayat bulacağı umudu tümüyle ve nihai bir şekilde sona erecekti. III. Enternasyonal, uluslararası devrimci bir önderlik inşasında ilk ve en güçlü adımdı. Onun çöküşünden itibaren bu yaşamsal sorun, çözümsüz olarak kalacaktı.

Tam da bu dönemde Troçki, ileride en önemli tutkusuna dönüşecek sonucu çıkartmaktaydı: **Yeni bir uluslararası devrimci önderliğin inşası**. Dünya partisi olmaksızın ne ulusal devrimci önderliklerin ne de iktidarın zaptına uygun büyük devrimci işçi partilerinin gelişmesi olanaklıydı. Troçki için uluslararası önderlik, ulusal/uluslararası diyalektiğinde zincirin ilk halkasına dönüşecekti.

9

IV. Enternasyonal, ilk adımlarını Troçki'nin de hayatta olduğu bir dönemde ve Alman devriminin uğradığı felaketle (1918/23) başlayan ve II. Dünya Savaşı'yla zirve noktasına ulaşan, dünya devriminin ve proletaryanın aldığı ağır yenilgilerle belirlenen bir karşıdevrim sürecinde atmaya başladı. Stalinizmin ve faşizmin paralel bir biçimde yarattığı olgular, tüm dünyada işçi öncülerini ve devrimci öncüyü ya doğrudan fiziksel olarak tasfiye etti ya da hedeflerden saptırdı ve demoralize etti. Koca bir savaşçılar kuşağından geriye neredeyse birkaç düzine militan kalmıştı.

Troçki ikinci kez, ve bu sefer ilkinde oranla çok daha olumsuz koşullar altında uluslararası bir devrimci önderliğin inşasına girişti. III. Enternasyonal, dünya devriminin en büyük zaferinin ışığıyla halelenmişti, Dördüncü ise en ağır mağlubiyetlerle belirlenmekteydi. Bu nedenle akıntıya karşı kulaç atarak ve dahası aşırı derecede zayıflıklarla doğdu.

Bununla beraber, söz konusu dönemde yaşanan zayıflığın görece olduğu, ileride Troçki'nin ölümünün ardından yaşanacak zayıflık kadar nihai olmadığı da vurgulanmalıdır.

Hareket, bu ilk aşamasında son derece güçlü ve belirleyici bir unsura sahipti. Önderliğinde Troçki bulunmaktaydı. IV. Enternasyonal'in ilk adımlarına eşlik eden önderlik, tarihin en yoğun ve güçlü devrimci deneyimlerine sahipti. Troçki, 1905 devrimine önderlik edenlerin arasındaydı ve Lenin'le birlikte 1917 yılında iktidarı ele geçirecek önderliği oluşturmuştu. III. Enternasyonal'i kurmuş ve ona önderlik

etmişti.

Tam da bundan ötürüdür ki, IV. Enternasyonal devasa bir kafa ve bu kafaya eşlik eden zayıf bir vücutla doğmuştu. Seksiyonlar, bu genel gerilik durumunun bir yansıması gibiydiler. Cannon'un Sosyalist İşçi Partisi (SWP) ve Sneevliet'in Hollanda ekibinin dışında hiçbir ulusal seksiyon işçi hareketinde deneyim sahibi kadrolara sahip değildi. Aşırı derecede zayıf, genel planda entelektüel marjinallerden ve işçi sınıfına yabancı sektörlerden oluşan önderliklerdi.

Bu nedenle, uluslararası önderlik tarafından gerçekleştirilen hemen hiçbir temel yönlendirme uygulanmadı ya da iyi uygulanamadı. Böylelikle bazı olağanüstü olanaklar da yitirilmiş oldu. Dahası dönem yaygınlaşmış bir gericilik dönemi, İspanya ve Fransa'da 1936 yılında yaşananlar türünden, daha ilerde devrimci mücadelelere dönüşecek büyük savunma savaşları verilmekteydi. Özellikle de İspanya'da 1936 devrimine dek yaşananlar, IV. Enternasyonal'in ele geçirdiği biricik fırsattı.

Ama Andreu Nin ve önderliği, -Troçki'nin kendilerine önerdiğinin tam tersi bir hattı izlemeleri nedeniyle- eldeki her şeyi felakete taşıdı. Fransa'da benzer bir felaket, iki ayrı kapasitesiz önderlik yüzünden yaşandı.

Sonuç olarak, Bolşevik Parti'nin ve III. Enternasyonal'in mirasçısı olan uluslararası önderliğin ağırlığına rağmen, akıntıya karşı kulaç sallamaya devam etmekteydik. Bu, ulusal önderliklerin marjinalliğinin ve korkunç deneyimsizliğinin bir yansımasından başka bir şey değildi.

10

Troçki'nin 1940 yılında katledilmesi, aynı zamanda IV. Enternasyonal'in maruz kaldığı en ağır politik darbe anlamına gelmiştir. Bu katliamın niteliksel sonucu, ***en deneyimli önderliğin kaybıydı.***

Troçki'nin katlinin, bir uluslararası devrimci önderliğin inşası süreci açısından oynadığı belirleyici önem üzerinde hiçbir zaman gerektiğince durulmamıştır.

Stalin'in onu öldürme konusundaki amansız takıntısı yalnızca basit bir intikam duygusundan fazlasını içermekte, ayrıntılı ve soğuk bir politik hesaba dayanmaktaydı; zira Troçki yaşadığı sürece, Bolşevik önderlik de yaşamaya devam edecekti.

Troçki'nin ölümüyle başlayan gerileme, IV. Enternasyonal açısından niteliksel önemdeydi. O, dünya devriminin sevk ve idaresine ait yarım yüzyıllık bir tecrübenin kristalize olduğu bir kişiydi ve onun yokluğu IV. Enternasyonal açısından yarım yüzyıllık bir gerileme anlamına gelmekteydi.

Onun ölümünün ardından IV. Enternasyonal, başlangıç noktasına, neredeyse sıfır noktasına geri döndü. **Görece zayıflığı, mutlak bir zayıflığa dönüştü.** Aşırı derecede zayıf ama anıtsal bir önderliğe sahip bir uluslararası örgütten, baştan ayağa, her düzeyde zayıf bir örgüte dönüştü.

Bu yenilgi son derece trajik sonuçlara sahip olacaktı. Zira Rusya'da Nazi/faşist ordularının uğrayacağı mağlubiyetle birlikte, tarihsel eğilim yön değiştirmeye başlayacaktı. Yeni bir devrimci döneme girilmek üzereydi. Akıntı lehimize dönmek üzereydi, aleyhimize değil.

Eğer Troçki bir önder olarak yalnızca bir 12 yıl kadar daha faaliyetini sürdürebilseydi, bu durum örneğin Bolivya'daki partimiz POR'un, savaş sonrası dönemde IV. Enternasyonal'in elde ettiği en devrimci olanağı harcayan Pablo'nun değil, O'nun önderliğinde daha fazla gelişmesi ve 1952 yılındaki devrime daha güçlü müdahaleler gerçekleştirmesi anlamına gelecekti.

Bu durum bile inanıyoruz ki tarihin akışını başlı başına değiştirmeye ve bir uluslararası önderliğin inşası sürecini belirlemeye yeterdi.

II. Dünya Savaşı sürecinde yaşanan eğilim tersine dönmüştü: **yeni bir devrimci aşama başlamaktaydı**. Bu devrimci yükselişin gücü o denli muazzamdı ki, dünya kapitalist sisteminin kan kaybından ölmesi için şartlar istenenden de fazla olgunlaşmıştı. Zira devrim kıta Avrupası'nın başlıca ülkelerinde gündem haline dönüşmüştü. Ama emperyalizm ölüm hükmünü erteletmeyi başardı. Kremlin bürokrasisi ile varılan uzlaşma ve Yalta ve Potsdam karşıdevrimci anlaşmaları Batı Avrupa'daki devrime fren koydu.

Ama bu karşıdevrimci zafer emperyalizme bedavaya mal olmadı, temel olanlar kurtarılmıştı ama muazzam yoğunlukta kayıplar karşılığında: Doğu Avrupa ve Çin. Yeni devrimci dönemin ilk dalgaları geride bir yan ürün olarak **yeni işçi devleti oluşumları bırakmıştı**.

I. Dünya Savaşı'nın yarattığı dalga, diğer ülkelerde zayıf ya da pratikte var olmayan önderlikler bulurken, Rusya'da güçlü, enternasyonalist bir devrimci önderlikle karşılaşmıştı. Bu nedenle neredeyse tüm Avrupa'yı saran Şubat devrimleri sarsıntısı, sadece Rusya'da Ekim devrimi boyutuna ulaşabilmişti.

Bir başka deyişle, Rusya'da bilinçsiz proleter devrim, bilinçli proleter devrimine dönüştü. Sevk ve idaresinin olasılıkla küçük burjuva ya da bürokratik önderliklere teslim edileceği bir devrimden, uluslararası bir devrimci önderlikçe sevk ve idare edilen bir proleter devrime dönüştü. Diğer ülkelerde, Almanya, İtalya, Avusturya-Macaristan, Balkanlar ve Türk İmparatorluğunun Şubat devrimleri, burjuva devletlerinin yeniden inşası ya da güçlendirilmesiyle sonuçlandılar.

Öte yandan, II. Dünya Savaşının ardından yaşanan devrimci yükseliş, istisnasız hemen hiçbir ülkede güçlü enternasyonal devrimci önderlikler bulamadı.

Günümüze dek yeni bir Ekim devriminin yaşanmamış olmasının nedeni budur. Bu, günümüze dek Bolşevik devriminde olduğu gibi, muzaffer ya da mağlup ama enternasyonal devrimci bir önderlik tarafından yönetilen hiçbir devrimin gerçekleşmemiş olduğu anlamına gelir.

Bu ikinci devrimci dönemde sonsuz sayıda *Şubat devrimi* yaşandı ve halen yaşanmaya devam ediyor. Bu durum tüm kıtalarda ve I. Dünya Savaşının akabinde yaşananlardan binlerce kez daha yoğun ölçeklerde gerçekleşmekte. Bu Şubat devrimlerinin ya da Şubat devrimci süreçlerinin büyük çoğunluğu klasik bir seyir izledi; belirli bir seviyede bürokratik ya da küçük burjuva önderliklerce, devrimci kalkışma ve sınıf mücadelesinin aşırı kutuplaşması, sınıfın sınırlarını parçalayıp onu burjuvaziyi mülksüzleştirmeye taşımadan önce frenlendiler.

Bu örneklerin -ısrarla vurguluyoruz- büyük çoğunluğunda, son tahlilde burjuva devlet ya yeniden inşa edildi ya da görece bir dengeye kavuştu.

Ama II. Dünya Savaşının ardından, her ne kadar Troçki tarafından soyut bir olasılık olarak öngörülmüş olsa da, önceki dönemde hiç yaşanmamış, tümüyle yeni bir durum gündeme girecekti: *Şubat devrimleri*. Yani küçük burjuva ya da bürokratik önderliklerce yönetilen, bir dizi olağanüstü nesnel faktörün ürünü olarak sınıfın sınırlarını aşarak, ulusal çerçevede kapitalizmi mülksüzleştirdiği ve böylelikle doğumundan itibaren bürokratikleşmiş işçi devletlerinin oluşumuna yol açan proleter devrimleri.

Yugoslavya, Çin, Küba, Vietnam gibi devrimleri bu şekilde değerlendiriyoruz. Aynı şekilde Kızıl Ordunun ilerlemesi esnasında Doğu Avrupa'nın geri kalanında sermayenin mülksüzleştirilmesiyle sonuçlanan süreçleri de "*kendine özgü Şubat devrimleri*" olarak tanımlıyoruz.

Bu sorun üzerinde dikkatle durmalıyız, zira ileride göreceğimiz üzere enternasyonal bir devrimci önderlik inşası mücadelesinin karşı karşıya kaldığı güçlükleri kavrayabilmek açısından bizlere önemli birikimler sunmaktadır bu alan.

Özetle tarihi ilerleme, olağanüstü eşitsiz bir gelişim şeklinde seyretmiştir. En gelişkin devrimci yükseliş dönemine -II. Dünya Savaşının hemen ardından- uluslararası bir devrimci önderlikten ve gerçek anlamda devrimci -enternasyonalist- ulusal önderliklerden yoksun olarak girdik.

Troçki'nin öngörüsüne karşın, tarihsel sürecin ters yüz oluşu -karşıdevrimciden devrimciye doğru- otomatik olarak beraberinde, var olan yegâne enternasyonal devrimci önderlik durumundaki IV. Enternasyonal'in de eşit oranda güçlenmesini getirmemiştir.

Bugün belirtmeliyiz ki, Troçki'nin ölümünün ardından geçen 40 yılda reddedilemeyecek bir gelişmenin deneyimlerini yaşadık, ama hâlâ bu hedefin -devrimci önderlik inşası- ışığını takip etmekteyiz. Ve bu durum bize hem nesnel devrimci şartların yoğunlaşmasından hem de bürokratik önderliklerin kaçınılmaz iflaslarından kaynaklı olarak, bir enternasyonal devrimci önderliğe duyulan gereksinimin azalmadığını, aksine her geçen gün daha da fazla yoğunlaşmakta olduğunu göstermekte.

Troçki'nin öngörülerine rağmen, yeni bir devrimci döneme girmenin aygıtların otomatik bir şekilde çökeceği anlamı taşımamasının, nesnel açıklama sıralamamızda ilk sırayı işgal etmesi gerektiği düşüncesindeyiz. Zira, aygıtların kriz ritmi devrimci yükselişlerin ritmine nazaran daha yavaş işlemiştir.

Bu eşitsizlik, belirleyici öneme sahip bir gelişmeyle en kızgın noktasına ulaşmıştır. Bir dizi ülkede kapitalizmin mülksüzleştirilmesiyle sonuçlanan "*Şubat devrimleri*", yani yeni bürokratik işçi devletleri.

Kısaca açmak gerekirse; II. Dünya Savaşını takip eden yıllarda Kremlin'e bağımlı bürokratik aygıtlar, zayıflamamış aksine güçlenmişlerdir - aynı dönemde krizleri

de başlamıştır-.

İlk olarak, bu sektörleri geliştiren nesnel bir gelişme yaşanmıştır; dünya savaşı ve tüm emperyalizmlerin ve Rusya'daki bürokrasinin buna vesile olma biçimleri, Avrupa'daki en güçlü iki proletaryanın -Rus ve Alman- fiziken imha olmasına yol açmıştır.

İkincisi, diğer ülkelerde devrime doğru yönelmekte olan -yani nesnel açıdan Troçkizme doğru yönelen- milyonlarca işçi ve eylemci, SSCB'yi faşizmi alt etmiş bir güç olarak görmeye başlamış ve ardından Doğu Avrupa'da sermayenin mülksüzleştirilmesi ve Çin devrimi gelmiştir. Dünya devriminin bu zaferleri, hatalı bir şekilde bunların Stalin'in eseri olduğuna inandırmıştır bu kesimleri. Böylece yüz binlerce mücadeleci işçi, özellikle de Batı Avrupa'da Stalinist partilerin bataklığına gömülmüşlerdir.

Ardından Kremlin aygıtının krizi başlamıştır. Ne var ki bu durumun sonuçları derhal ortaya çıkmamıştır. Sonuçlar iki dönüştürücü engelin belirmesiyle birlikte 60'lı yıllarda ortaya çıkacaktır: *Maoculuk ve Castroculuk*.

Yeni işçi ve öğrenci öncü kuşakların eski Komünist Partilerden iyiden iyiye kopmakta ve uzaklaşmaktaydılar. Ne var ki, çekim gücü Troçkizmde değil, prestijlerini yitirmiş komünist partilerin yarattığı karmaşada, devrimci bir bayrak dalgalandırmakta oldukları izlenimini yaratan *Şubat devrimlerinin* kestirmeci önderlikleri Maoculukta ve Castroculuktaydı.

Amerika'da ve Avrupa'da radikalleşmiş yeni bir eylemci kuşağı kitlesel bir şekilde, Castrocu gerillacılığa, Maoculuğa ya da genel olarak aşırı sol merkezçiliğe doğru akmaya başlar.

Bu uluslararası engellere bir de II. Dünya Savaşının ardından doğan ya da gelişmeye başlayan burjuva ya da küçük burjuva milliyetçi hareketler

eklenecektir. Arjantin’de *Peronculuk*, Bolivya’da MNR, pek çok Arap ülkesinde etkin olacak *Nasırcılık*, Cezayir’de MNA ve ardından FNL, vs.

Son dönemde ise bu durum niteliksel bir dönüşüme uğramakta. Politik devrim ve aygıtların yaygınlaşan krizi, öylesine bir noktaya ulaşmış durumdaki, bugün olağanüstü ölçüde önü açık bir yolda ilerlemekte olduğumuzu söyleyebiliriz.

Tüm bürokratik önderlikler, milliyetçi hareketlerin büyük çoğunluğunda da yaşandığı gibi baş döndürücü bir prestij kaybı sürecinden geçmekte. Günümüzde Maoculuk, hiçbir radikalleşmiş eylemci eğilim üzerinde çekici bir etki yaratabilme kapasitesine sahip değil. Orta Amerika’yı dışarıda tutarsak, aynı durum dünyanın geri kalan bölgelerinde Castroculuk açısından da geçerlidir. Polonya’da yaşananlar, hem kılık değiştirmiş “devrimci akımlar” hem de Kremlin’e bağlı olanlar açısından ölümcül sonuçlar yaratacaktır. Bu açıdan, Peronculuğun, APRA’cılığın(1) ve milliyetçi hareketlerin büyük çoğunluğunun, otuz yıl önceki düzeylerinin gölgesine bile sahip olmadıklarını görmek hiç zor olmayacaktır.

Kategorik olmak zorundayız, zira ***Troçkizm ile kitleler arasındaki bürokratik engellerin çökmekte oluşu***, mevcut dünya durumunun bizler açısından en canlı ifadesine dönüşmüştür. Kitleler eski önderliklerine her defasında daha az güvenmektedir. Yeni işçi ve öğrenci eylemci kuşağı, kendilerini aygıtlarla ihanete uğramış hissetmektedir.

14

Enternasyonal devrimci bir önderliğin inşası sürecinde yaşanan büyük güçlükler ve gecikmeler, aynı zamanda bir dizi derin öznel faktörün de ürünüdür. Daha önce de altını çizmiş olduğumuz gibi, Troçki’nin ölümüyle birlikte IV. Enternasyonal önderliksiz kalmıştır. Önderliğin yeniden oluşturulması sürecine, o dönemdeki son derece zayıf ve tecrübesiz ulusal önderlikler temelinde girişilebilmiştir.

Diğer yandan, Bolşevik ekibin ve III. Enternasyonal'in inşa süreci tarihinden de gördüğümüz gibi, enternasyonalist devrimci bir önderliğin inşası uzun ve zorlu bir süreçtir. Hata ve başarıların deneyimleriyle ve özellikle de büyük işçi ve kitle hareketi mücadelelerine devrimci ve karşıdevrimci süreçlere katılarak on yıllar boyunca öğrenmeyi gerektirir.

Sözün bittiği yerdeyiz, dünya işçi hareketinin ve tüm insanlığın ete kemiğe bürünen en zorlu göreviyle karşı karşıyayız.

II. Dünya Savaşının ardından, kısa ya da orta vadede güçlü bir enternasyonal devrimci önderliğin çıkmış olması mucizevi bir gelişme olurdu. Ama günümüz politikasında mucizelere yer yoktur. Mucizeler Ortaçağla beraber ömürlerini tamamlamıştır.

15

Öte yandan, bir enternasyonal devrimci önderliğin inşa sürecini etkileyen öznel faktörleri de derinlemesine ele almak durumundayız. Sürekli olarak “zayıflık” ve “hatalardan” söz etmek, bizleri soyut tanımlamalar yapmaya itecek ve sınırlayacaktır. Belirtmeliyiz ki temel “zayıflık” ve büyük “hata” bir ada ve soyada sahiptir: **Revizyonizm**.

Bu uzun yürüyüş boyunca sınıf mücadelesinde yaşanmış her büyük gelişme, -özellikle de dünya ölçeğindeki her bir devrimci zafer- hareketimiz içinden bazı sektörlerde, bu zaferlerin bürokratik ya da milliyetçi önderliklerine yönelik bir uyarlanma eğilimi geliştirmesine yol açmıştır.

Enternasyonal bir devrimci önderlik inşası için mücadele -tıpkı ulusal devrimci önderliklerinde inşasında olduğu gibi- önümüze, kitleler karşısında bizimle mücadele hâlindeki tüm bürokratik ya da milliyetçi önderliklerin alt edilmesi görevini dayatmaktadır. Devrimci bir önderliğin inşası süreci, bu nedenle aynı

zamanda -Geçiş Programında da eşsiz bir biçimde vurgulandığı gibi- kitle hareketi içindeki tüm bürokratik ya da küçük burjuva akımlara karşı yürütülecek durmak bilmez bir mücadele anlamı taşımaktadır.

İşte revizyonizmin uygulamadığı şey tam da budur. Hareketimiz içinde yer almış tüm farklı revizyonist eğilimler aslına bakılırsa her zaman bir ortak özelliğe sahip olmuşlardır; bu akımlara karşı durmak bilmez bir mücadele yürütme görevini bir kenara bırakmak, öte yandan herhangi bir bürokratik ya da milliyetçi eğilimle, onun hâlen ilerici ve devrimci bir rol üstlenmekte olduğunu varsayarak, bir tür blok oluşturmak.

Bu uyarlanma çabalarını çeşitli biçim, renk ve ölçülerde örnekleme mümkündür. Ama yol açmış oldukları sonuçlar hep aynı olmuştur. Bu girişimlerin tümü, tasfiyecidir. Altını çizmek istediğimiz nokta, bu tasfiyeci eğilimlerin, enternasyonal devrimci bir önderliğin inşası uzun yürüyüşünde, karşılaştığımız temel bir öznel engele dönüşmüş olmasıdır.

Bu uzun yürüyüşü, gelişmeler karşısında kendisini ilkeli ya da revizyonist pozisyonlarla ifade eden eğilimler arasındaki bölünmeler ve birleşmeler tayin etmiştir. Bizler de bu gerçekten azade, özgün bir örnek değiliz. Bolşevik önderliğin ve III. Enternasyonal'in inşasına yol açan süreç de bir dizi kopma ve birleşme aşamasının ürünü olmuştur.

16

Belirtmiş olduğumuz nesnel ve öznel faktörler arasındaki bağlantı, bize aynı zamanda bu uzun yürüyüş esnasında yaşanan aşamalara dair özlü bir tanımlama yapma olanağı sunmaktadır.

II. Dünya Savaşının ardından IV. Enternasyonal, Michel Pablo'nun başını çektiği bir uluslararası önderlik oluşturdu. Bu ekip, aşırı derecede zayıf ve tecrübesiz

ulusal önderliklerin bir iz düşümüydü. Ama öte yandan, önceki bozgun dönemiyle kıyaslandığında böylesi bir önderlik ekibinin oluşturulması bile başlı başına bir ilerlemeydi.

Bu önderlik işbaşına geçtiğinde, zaten marjinalleşmiş durumdaki birçok grup ya da sektör silinmiş durumdaydı.

Pablo'nun önderliği, "yeni işçi devletleri" türünden özgün olgulara yanıtlar geliştirme gayretine girişti ve özellikle de işçi ve kitle hareketine doğru itmek suretiyle Troçkist grupçukları marjinallikten çıkartmaya çabaladı.

Ama belirtmiş olduğumuz gibi, savaşı takip eden dönemde yaşanan devrimci yükseliş beraberinde otomatik bir şekilde Stalinist bürokrasinin de alaşağı olmasını getirmemişti.

Tam tersine bu süreç, Stalinizmin aygıtlarını tam da krizlerinin başlamakta olduğu bir dönemde anlık bir güçlenmenin eşiğine taşımıştı. Bu heybetli engel, Troçkizmi bir yana, kitleler ve eylemcileri diğer yana düşürerek dikilmekteydi. Bir de bu duruma ek bir güçlük eklendi: sömürge ve yarısömürgelerde hızla güçlenmekte olan büyük milliyetçi hareketler.

Öte yandan bu büyük nesnel zorluklar, bir diğer öznel faktörle birleşti. Pablo Stalinizme ve milliyetçi hareketlere dönük bir uyarlanma politikası geliştirmeye başladı.

Pablocu önderlik ekibi -sermayeyi mülksüzleştirme noktasına dek gelen "Şubat devrimlerinin" yol açtığı- yeni işçi devletlerinin oluşumundan ve milliyetçi hareketlerin süratle filizlenmekte oluşundan derin bir şekilde etkilenmiş durumdaydı.

Bizce eğer bu revizyonist uyarlanmacılık hâkim olmasaydı, 50'li yıllarda IV. Enternasyonal, hızlı bir şekilde gelişebilirdi. Avrupa'daki tüm ülkelerde ve ABD'de kitlelere giden yol hâlâ aygıtlarca tıkanmış olmasına karşın ve hatta ekonomik patlama ve sosyal barış dönemi başlamakta olmasına rağmen, Troçkizmin artık bir kitle hareketi akımına dönüştüğü Bolivya gibi olağandışı durumlar söz konusuydu.

Pablo revizyonizmi, 1952 Bolivya devrimine ihanet etti ve böylelikle, IV. Enternasyonal'in o ana dek elde ettiği en büyük fırsatın heba olmasına yol açtı.

MNR hükümetine uyarlanma yerine ilkeli bir politikada ısrar, Troçkizmi Latin Amerika'daki tüm öncüler nezdinde de devrimci bir seçenek haline getirmiş olacaktı.

Pablocu Uluslararası Sekreterliğin yol açmış olduğu felaketler karşısında, Uluslararası Komitenin oluşturulması (SWP, Healy, Lambert ve Latin Amerika Ortodoks Troçkizmi ile birlikte) belki olumlu ve fakat çelişkili bir başka bilanço aşamasını ifade etmektedir. Ne SWP, ne Healy, ne de Lambert demokratik merkezîyetçilik temelinde bir enternasyonal önderlik inşasından yana olmadılar. Onlar açısından, Uluslararası Komite ulusal partilerin bir federasyonundan başka bir anlama gelmemekteydi. Bu politik anlamı daha ileride ortaya çıkacak organize bir revizyonizmdi. Kısa sürede, krize girmiş durumdaki Pablocu revizyonizmi sonlandırmaya dönük ciddi bir mücadele yürütülmeyeceği anlaşılacaktı.

Ama çelişik bir şekilde Uluslararası Komite çerçevesi, yalnızca Latin Amerika düzeyinde sınırlı kalsa da yeni bir enternasyonal önderlik inşası deneyimine yani SLATO'ya da bir zemin hazırlayacaktı.

Hatırlayalım, SLATO'nun(2) Hugo Blanco'nun köylü hareketini oluşturmasına yol açan politikası, hareketin yenilgiye uğramasına ve Peru Troçkizminin tüm korkunç politik ve örgütsel zayıflıklarına rağmen Troçkizmi bu ülkede bir kitle hareketi akımına dönüştürmüştür. SLATO olmaksızın bu ilerlemeler kaydedilemezdi.

Bu mütevazı bölgesel enternasyonal önderliğin varlığı ve işleyişi, aynı zamanda bize Arjantin'de Troçkizmin oluşturmuş olduğu politik ağırlığı açıklayan bir temeldir; ilkeli bir enternasyonal önderlik referansı olmasaydı Arjantin ve tüm Güney Amerika Troçkizmi çılgın Posadas'ın ellerinde mahvolacak ya da Arjantin'de Abelardo Ramos ve Bolivya'da Moller örnekleriyle yaşandığı gibi milliyetçi hareketlerce sindirileceklerdi.

1963 birleşmesi çelişik karakterli bir diğer büyük ilerlemeyi ifade etmektedir. Birleşme, o dönemde sınıf mücadelesindeki en ciddi gelişmelere -Küba Devrimi- ilkeli bir tarzda yanıtlar geliştirme çabaları temelinde gerçekleşmiştir. Healy ve Lambert'in karşıt tutumlarına rağmen, Küba doğru bir biçimde bir işçi devleti olarak tanımlanmış ve Troçkizmin dünya çapında bir merkezi görevi olarak Yankee emperyalizminin saldırılarına karşı onu savunma görevi öne konmuştur. Bu değerlendirmeler içinde aynı zamanda Küba devriminin çok sayıda devrimci öncünün geleneksel partilerden kopmasına yol açarak, Moskova yanlısı komünist parti aygıtları açısından da ciddi bir darbe anlamına geleceği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu doğru tutum sayesinde 1968 Mayıs'ında Fransa ve tüm dünyadaki devrimci yükselişe müdahale etmeyi başarabildik. Bu fırsattan yararlanmayı bilmek, aynı zamanda tüm dünyada gözle görülür ilerlemeler kaydetmemizde ve Fransa'da LCR'nin binden fazla militana sahip ilk Troçkist parti olmasında belirleyici oldu.

Diğer yandan, bu birleşme sürecine katılmayan Lambert'in örgütünün, Fransa Mayıs trenini tümüyle kaçırarak olması bir tesadüf değildi. -Healy ile birlikte geçireceği nihai evrim onu ulusal bir tarikat olmaya mahkum edecekti, ki bu da birleşme sürecinin bilançosunda negatifler hanesine yazılmalıdır.

Ama aynı zamanda, 1963 birleşmesi tümüyle bürokratik bir biçim altında gerçekleştirilmişti. Bu birleşme SWP ile dağılmakta olan Pabloculuk içinden çıkan Mandel eğiliminin tepeden inmececi bir anlaşmasının ürünüydü. Bu nedenle Pablo revizyonizminin ne anlama geldiğine dair en ufak bir bilançonun yapılmasına bile gerek duyulmamıştı. Böylelikle yeni bir revizyonist uyarlanmanın temelleri de

şekillenmeye başlayacaktı. Bu kez Castroculuğa ve daha ikincil olarak Maoculuğa.

Belirtmiş olduğumuz gibi, yeni bir olguyla karşı karşıyaydık; Küba devrimi ve Maoculuğun Moskova'dan kopuşu, Moskova'ya bağlı komünist partilerce kandırılmış yığınsal işçi ve öğrenci öncüleri nezdinde bu akımları son derece kuvvetli birer çekim merkezine dönüştürmekteydi. Birleşik Sekreterlik bu yeni olguya teslim olacaktı.

Birleşik Sekreterliğin revizyonist uyarlanmaları, başlangıçtaki başarılarını aşarak onun ikincil doğası haline dönüşecekti. Castroculuğa teslimiyet onun temel takıntısı haline gelmiştir ve hâlen de öyledir. Ama bu durum, Avrupa komünizmine ya da Portekiz devriminde MFA'ya yönelik teslimiyetinde olduğu gibi, karşılaşılabilecek her politik olgu karşısında BS'nin çok yönlü ve oynak bir revizyonizm geliştirmesine de engel oluşturmamıştır.

Şimdiyse Fransa sosyal demokrasisinin seçim zaferiyle başı dönmekte olan BS ve onun Fransa seksiyonu LCR, Pierre Lambert ile birlikte Mitterand'ın ilk Troçkist uşakları olma görevine hazırlanmaktadır. BS'nin Castrocu revizyonizmi en az Pablocu revizyonizm kadar tasfiyeci olmuştur. BS, gerillacı aşamasında, yüzlerce kadronun imhasıyla beraber, Arjantin'de PRT-ERP ve Bolivya'da POR gibi pek çok seksiyonun da yok olmasına yol açmıştır.

Mandelci revizyonizm, Nikaragua devrimi sayesinde yeni rekorlara imza atabilir. Pablo'nun Bolivya'daki Paz Estensorro hükümetine yönelik pozisyonunda olduğu gibi, BS de, Robelo, Violeta Chamorro ve FSLN'nin ulusal yeniden inşa hükümetinin emirlerine tümüyle itaat etmektedir. Bu itaatkarlık öylesine uç noktalara ulaşmıştır ki, özellikle Nikaragua'da ve genel olarak da Orta Amerika ülkelerinde Troçkist partilerin inşasını yasaklama aşamasına gelir BS.

Bu nedenle Troçkist partileri inşa etmeye girişen Troçkistleri tutuklayarak vahşice işkence eden Nikaragua ve Panama hükümetlerini alkışlamayı da marifet saymıştır. Bu gelişme BS'yi parçalanmaya taşımıştır.

Ama BS'nin bu revizyonist uyarlanmacı süreci karşısında, bir başka süreç daha işlemektedir: ortodoks ve ilkeli akımların gelişim süreci. 60'lı yıllardaki kazanımlarının ardından BS, bir duraklama ve gerileme dönemine girmeye başladığında, 60'lı yıllarda çok daha dinamik bir gelişim kaydeden ortodoks akım tam tersi bir çıkış yakalayacaktır.

Zira bu akım, -BS 60'lı yıllar boyunca yalnızca karşıdevrimci aygıtlara uyarlanmaya kafayı yormaktayken- tavizsiz bir mücadeleyle tüm milliyetçi hareketlerin ve bürokratik aygıtların krizinden en çok yararlanmış akım olacaktır.

PST ile SWP arasında, Leninist-Troçkist Eğilim'in (TLT) ve Hizip'in (FLT) oluşturulması ilk önemli adım olmuştur. Bu oluşum, dünyada bir ikinci örnek olarak, Arjantin'de 1000'i aşan militana sahip güçlü bir Troçkist partinin kurulmasını da beraberinde getirmiştir. Bu gelişim, SWP'nin saflarımızdan ayrılmasından sonra da durmamış aksine yeni mevziler kazanılmaya devam edilmiştir.

Altını çizmek gerekir ki, başka hiçbir Troçkist akım yalnızca 5 ya da 6 yıl içersinde elde edilen bu gelişim ritmini yakalayamamıştır. Bazı örnekler verelim; Kolombiya'da Sosyalist Bloğun (BS) kazanılması ve PST'nin inşası, 1975 yılında yalnızca 5 militanla yola çıkan Brezilya'dan Sosyalist Birliğin (CS) gelişimi, Orta Amerika'da kaydedilen gelişmeler ve Simon Bolivar Tugayının oluşturulması ve Nikaragua devrimine müdahale, ABD'de yaşamakta olduğumuz ilerlemeler, İspanya'da PST'nin inşası ve Şili'de Troçkizmin yeniden inşasına girişilmesi, vs.

Şüphesiz bir zafer yürüyüşünden söz etmiyoruz, aksine anlaşılabilir ölçülerde bir hatalar ve krizler süreci eşlik etmiştir bu sürece. Ama bu durum perspektifimizi kaybetmemize de yol açmamalı, zira sözünü ettiğimiz yürüyüş yükseliş içeren bir yürüyüştür.

Bolşevik Hizip (FB) 1979 yılında tüm Troçkist hareketin yönelimini belirleyecek bir adım attı.

Nikaragua devrimi, Simon Bolivar Tugayının (BSB) bu devrime müdahalesi ve BS'nin Castroculuğa ve Sandinizme tümüyle teslimiyeti, 1979 yılında BS'yi parçalanmaya taşıdı ve genel olarak Troçkist hareketi BS'nin içinde ya da dışında yeniden pozisyon almaya zorladı.

Nikaragua gelişmeleri, eski CORCI ile eski FB'nin devrimci ilkelerin savunusu temelinde bir araya gelmelerine yol açtı. Böylece ilk olarak *İkili Komite* ve ardından da IV. Enternasyonal Uluslararası Komitesi (CI) oluştu.

Bu günse Uluslararası Komite (CI) yok. OCI önderliğinin Mitterand hükümetine ve genel olarak da Fransız sosyal demokrat aygıtına revizyonist uyarlanması nedeniyle bu örgütlenme de çökmüş durumda.

OCI önderliğinin Mitterand'a teslimiyeti -LCR ile birlikte- **Troçkist hareketin tarihindeki en büyük ihanettir**. İhanet, Pablo'nun Bolivya'da 1952 yılında yaptıklarıyla aynı düzlemde hatta daha da kötüdür. Durumu böyle değerlendirmemizin bir nedeni var, zira Troçkizm artık Fransa'da Fransız politik hayatının tarihsel akımlarından birine dönüşmüş durumdadır. Sıfırdan başlayan değil aksine birkaç bin militanı bir araya getiren ve son derece geniş bir sempatizanlar yığınınna hitap eden partilerden söz ediyoruz.

OCI ve LCR'nin -uşaklıkta limitleri zorlayarak- halk cephesi hükümetine yönelik uyarlanmaları, Fransa'da kitle desteğine sahip devrimci işçi partileri inşa etme fırsatına sırt çevirmekte oldukları anlamına gelmektedir. Böylesi bir parti yalnızca PCF -Fransız Komünist Partisi- ve PS'ye -Sosyalist Parti- ve onların halk cephesi hükümetlerine karşı tavizsiz bir mücadele yürütülerek kurulabilir. Ancak bu şekilde, işçi ve halk hareketi bu hain partiler karşısında hayal kırıklığına uğradığında onları kazanmak mümkün olacaktır. Oysa bu hattın tam tersini takip eden Lambert, Mandel ve hatta Pablo şimdilerde Mitterand'ın "Troçkist uşakları" rolünü üstlenmektedirler. OCI'nin gerçekleştirdiği bu teslimiyetçilik aynı zamanda

IV.Enternasyonal Uluslararası Komitesi'in (Cİ) kuruluşunun da taktik bir hata olduğunu göstermektedir.

Böyle diyoruz çünkü, birleşme OCI önderliğinin hatalı bir şekilde tanımlanması temelinde gerçekleşmiştir. Onları ortodoks ve ilkeli olarak değerlendirmekteydik. Tümüyle hatalıydık. Lambert'in Pablocu/Mandelci gelenekten çok farklı *yeni bir revizyonizm çeşidi* geliştirmekte olduğunu -**Sosyal Demokrasiye uyarlanmak**- görememiştir.

Somut açıdan, OCI önderliği Fransız sosyal demokrasininin Mitterand akımıyla ve emperyalizmin ajanı, tescilli grev kırıcı Andre Bergeron'un önderliğinde bulunduğu *Force Ouvriere* sendikal bürokrasisiyle son derece geniş politik ve örgütsel ilişkiler geliştirmiştir.

Lambert, Mitterand ve Bergeron'un politikalarının "Troçkist" tercümanıdır. Hem eski Bolşevik Hizip (FB) hem de eski CORCI geleneğinden gelenler olarak, OCI önderliğinin ilkeli karakterine dair bir şüphe beslemiyorduk. Bu karakterizasyonda yapmış olduğumuz hatadan ötürü, eski IV.Enternasyonal Uluslar arası Komitesi (Cİ) -böyle olmasını arzuladığımız için değil, gerçekten böyle olduğu için- ilkesiz bir cepheye dönüştü. Kuruluş konferansında onayladığımız programatik tezleri, ilkeli tezler olarak değerlendirmeye ve savunmaya devam ediyoruz. Ama deneyim göstermiştir ki henüz tamamlanmamışlardır; Pierre Lambert'inki de dahil olmak üzere her tür revizyonizmden uzak kalabilmek için, en azından biri halk cepheleri, diğeri sosyal demokrasi olmak üzere yeni tezlerle desteklenene kadar eksik kalacaktır bu tezler.

Diğeryandan belirtmeliyiz ki, söz konusu hata stratejik değil, taktiktir. Bu acı krizden güçlenerek çıkan, OCI önderliğinin revizyonist akımı değildir. Tam tersine uluslararası bir eğilim olarak paramparça olmuşlardır. Perspektifleri Healy'ninkiyle aynıdır: bazı ülkelerde acentelere sahip ulusal bir tarikat olarak kalmak.

Bu uzun yürüyüşün bilançosunda bir senteze ulaşmak için ya da diyelim ki, karmaşaya yol açmadan, materyalist bir açıklama geliştirmek için, iki referans noktası arasındaki ilişkiyi ölçü almalıyız.

İlki, bir enternasyonal devrimci önderliğin inşasına duyulan yakıcı nesnel ihtiyaç. Bu referans noktasıyla ilişkili olarak belirtmeliyiz ki, sınıf mücadelesi bu ihtiyacı her geçen gün daha da keskinleştirmektedir; bu noktada ikameci tutumları, Pierre Lambert'inki gibi kriz halindeki akımlara ve tarikatlara bırakarak son derece net olmak durumundayız.

Ama bu uzun yürüyüşün hassas bir biçimde çıkartılması gereken bilançosuna dair daha az önem taşımayan ikinci referans noktası ilkinden daha maddi ve nesneldir. Bu ikinci referans noktası, mücadelemizde ilerlemeler kaydedip kaydetmediğimizdir.

Bu noktaya ilişkin olarak da kategorik bir yanıt geliştirmek durumundayız; Troçkizmin ilerlemesi yapılan tüm hatalara, dahası revizyonizmin en korkunç "hatalarına" rağmen muazzam olmuştur. Bu süreç çerçevesinde göz önünde bulundurulması gereken bir başka gerçek ise, son on yıl içinde en dinamik ve farklı ülkelere yayılarak sayısal ölçekte de en çok gelişme kaydeden akımın bizim ortodoks akımımız olduğudur.

Bugün, 1979 yılında BS'nin parçalanmasından ve eski IV.Enternasyonal Uluslararası Komitesi'nin yaşadığı krizin ardından, Troçkizmi sahiplenen ve gerçek bir enternasyonal işleyişe sahip iki -evet yalnızca iki- yapılanma mevcuttur: revizyonist Birleşik Sekreterlik ve bizim akımımız.

Gerek Healy gerekse Lambert yurt dışındaki bir kaç uydularıyla birlikte ulusal tarikat görünümüne gömülmüş kalmışlardır.

Uluslararası devrimci bir önderliğin, kitle mücadelelerine nüfuz etmiş seksiyonlara sahip IV. Enternasyonal'in inşası mücadelesini sürdürebilmek açısından, önce BS revizyonizme ve ardından da OCI revizyonizmine karşı ilkeli tutum geliştirmiş olan tüm önderler, gruplar ve partiler olarak şimdi **demokratik merkezîyetçilik temelinde bir enternasyonal örgüt** inşa etmeliyiz; bir başka deyişle, acil bir şekilde **demokratik merkezîyetçi kurallarla işleyecek bir uluslararası önderlik** oluşturmalıyız.

Böyle düşünüyoruz zira, bu uzun yürüyüşün tüm deneyimlerinin de doğruladığı üzere, Troçki'nin ulusal devrimci partilerin inşasında ilerlemeler kaydedilebilmesi için bir enternasyonal devrimci önderliğin kaçınılmaz bir zorunluluk olduğu yönündeki yaklaşımını tümüyle paylaşmaktayız.

Bu yaklaşım bir diyalektik bütünlük sergilemektedir: ulusal ölçekte elde edilen zaferler, enternasyonal gelişme açısından belirleyici önem taşırlar. Örneğin LCR'nin Fransa Mayısı'ndaki büyük başarısı Troçkizmin özellikle İspanya, diğer Avrupa ülkeleri ve Latin Amerika'daki muazzam gelişimi açısından belirleyici bir etmen olmuştur.

Arjantin'de PST'nin 1969/76 yıllarındaki devrimci kriz esnasında gerçekleştirdiği sıçramalar, Brezilya, Kolombiya ve diğer ülkelerde Troçkizmin gelişimi açısından belirleyici bir etmen olmuştur.

Aynı şekilde, herhangi bir ülkede bir Troçkist parti önderliğinde gerçekleştirilebilecek bir devrimci zafer, dünyanın tümünde kitlesel bir devrimci işçi seferberliğinin önünü açacaktır. İşte o an IV. Enternasyonal, tıpkı III. Enternasyonal gibi kitleleri etkileyen bir dünya partisine dönüşmeye başlayacaktır.

Ama akıldan çıkartmamamız gerekir ki, Troçkizm açısından bir enternasyonal önderlik olmaksızın ne geçmişte bir ulusal zafer elde edilmiştir ne de gelecekte elde edilecektir.

Troçkizm, Fransa Mayısı'nda 1963 birleşmesinin ve BS önderliğinin sayesinde zaferler elde etmiştir. Öte yandan, Lambertçi tarikatın, savaş sonrası Fransız halkının ve proletaryasının o en şanlı devrimci mücadelesinin dışında kalması bir tesadüften kaynaklanmamaktadır.

1969/76 yıllarında Arjantin'de PST'nin kaydettiği sıçramalar da SLATO, 1963 birleşmesi ve ardından TLT-FLT'nin oluşumu gibi enternasyonal ilişkileri hesaba katılmaksızın anlaşılabilir. Buna karşılık, Arjantin'in yakın döneminde yeşeren tüm ulusal "Troçkist" akımlar ve partiler -Jorge Abelardo Ramos'un FIP'i gibi bazıları çok güçlü akımlar- istisnasız yozlaşmışlardır.

Aynı şekilde, ilk etapta TLT-FLT ve ardından TB-FB'nin üstlendiği enternasyonal önderlik olmasaydı ne Kolombiya'da PST, ne Brezilya'da CS, ne İspanya'da PST, ne de bir bütün olarak Latin Amerika Troçkizmi ve ABD'de kaydettiğimiz ilerlemeler var olabilirdi. Arjantin PST'sinde yaklaşık 3 yıl önce yaşanan krizin çözümü açısından Kolombiya PST'sinin üstlendiği rolde görüleceği üzere, enternasyonal bir önderlik olmaksızın bu tip ilerlemeler var olamazdı.

Bu deneyimin olumlu bir deneyim olduğunu söylüyoruz. Bu deneyimi yaşarken çok büyük hatalar yaptık ama her şeye rağmen **uluslararası bir önderliğimiz** olduğu için bu hatalardan sıyrılmayı ve ilerlemeler kaydetmeyi başardık.

Uluslararası bir önderliğe ve demokratik merkeziyetçi bir örgütün inşasına duyulan ihtiyaç, gelecekte de azalmayacak, aksine daha da fazlalaşacak. Zira nesnel durum -aygıtların yıkımı ve devasa ölçüde prestij yitirmesi- Troçkizme daha önce hiç sahip olmadığı olanaklar sunmakta. Köhnemiş aygıtlardan kopan ve radikalleşen büyük akımlar, nesnel açıdan Troçkizm limanına doğru seyretmektedir.

Bu muazzam olasılıklar aynı zamanda en büyük tehlikeleri de barındırmaktadır içinde. Devrimci birleşik cephe taktiği, bir enternasyonal örgüte güçlü bir şekilde bağlanmamış tüm ulusal partiler açısından ters bir etki yapabilecek ve nihayetinde partilerimizi tasfiyeye taşıyabilecektir.

Son olarak, altını çizmek isteriz ki, yaşanmış olan istisnasız tüm ulusal Troçkizm ya da federalizm deneyimleri tarihin çöplüğünde nihayetlenmiştir.

Bir kural olarak her şeyi adıyla çağırmak gerektiğine inanıyoruz. Federalizm çözümlenin eş anlamlısıdır. Federalizm revizyonist BS'yi tek uluslararası Troçkist önderlik olarak bırakacaktır. Bu kelimenin tam anlamıyla tasfiye demektir.

Diğer yandan, Troçkizm tarihinde bugüne değin yozlaşmadan kalan federalist bir partiye rastlanmaz. Bizim açımızdan Lambert ve Healy deneyimleri bir tesadüf eseri değildir. Yine aynı şekilde tüm hayatı boyunca federalist olan SWP'nin Castro tarafından en çok çürütülmüş BS partisi olması da bir tesadüften kaynaklanmamaktadır.

Sentezleyecek olursak, hem uluslararası devrimci bir önderliğin inşası için gerçekleştirilen bu yürüyüşün uzun, zorlu ve gecikmeli deneyimi, hem de dünyadaki mevcut sınıf mücadelesi panoraması, bizim **demokratik merkezîyetçilik temelinde işleyen bir enternasyonal örgüte** duyulan ihtiyaç konusundaki görüşlerimizi doğrulamaktadır.

Çeviri: Murat Yakın

Dipnotlar:

1.) *Alianza Popular Revolucionaria Americana* (Amerika Devrimci Halk Hareketi): Peru'da gelişip Orta Amerika'ya yayılan merkez sol milliyetçi hareket.

2.) Secretariado Latinoamericano del Trotskismo Ortodoxo - Latin Amerika Ortodoks Troçkizm Sekreterliđi.